

Ernstige verkeersongevallen met jonge beginnende bestuurders

Dirk Ligtermoet (mede namens DVS)

NVVC 19 april 2012

■ □ □ LIGTERMOET
■ □ □ & PARTNERS
adviseurs in verkeersbeleid

- In opdracht van DVS, begeleid door Nelette Verbruggen, 80 VOA's bestudeerd: verklaringen ernstige ongevallen jonge bestuurders
- Vier delen presentatie:
  - a. VOA's en JBB's
  - b. algemene onderzoeksresultaten
  - c. de (nieuwere) kern: twee groepen ongevallen
  - d. bezinning op JBB-segment: twee sporen?

- 80 VOA's uit 2009 met een JBB als 'eerste botser'
- Verkeers Ongevallen Analyse van politiekorpsen: afdeling + rapport
- Andere gegevens in politiële ongevalsdoossiers: verhoren en getuigenverklaringen
- VOA's technisch (routesporen; snelheidsbepaling; voertuig-mankementen): juridische verklaring vinden – en overtredingen
- Dossiers bestuderen: Ervaring het “écht” te begrijpen

- JBB (18-24 jaar) per km ruim 4 keer hoger risico op ernstig verkeersongeval als 30-59 jaar
- Risico van mannen ruim 6 keer zo groot.
- Beginnersrijbewijs sinds 2002: eerste vijf jaar strengere regels; rijbewijs ingenomen bij 3e aanhouding/veroordeling
- Sinds kort *2toDrive*: begeleid rijden tot 18^e verjaardag

Twee groepen verklaringsfactoren van het hoge risico:

- Leeftijdsspecifieke factoren: morele, emotionele en cognitieve ontwikkelingsfase van adolescenten.
    - afzetten tegen bestaande maatschappelijke normen
    - sterke gevoeligheid voor groepsdruk in vriendenkring
    - onderschatten en slecht doordenken van risico's
  - Geringe ervaring geeft gebrekkige *hogere orde vaardigheden* (waarnemingsselectie; beoordeling verkeerssituaties), die te weinig erkend worden in het verkeersgedrag.
- verweven factoren
- psychologisch-pedagogische optiek: opvoeden, leren, helpen

Aanleidingen, oorzaken en achtergronden:

- vooral menselijk gedrag: te hoge snelheid; afleiding
- veel “autoliefhebbers-auto's”
- ‘nabije obstakels’ op 60km- en 80km-wegen

Bovengemiddelde kenmerken:

- mannelijke bestuurder (71 van de 80)
- passagiers in de auto (30)
- weekend (37)
- buiten de kom (56)
- enkelvoudige ongevallen (39)
- op wegvakken (58)
- te hoge snelheid (53 van de 80)

- Jong (< 25) en dus onervaren.
- Gemiddelden erg laag: 20,7 jr oud en 22 mnd rijbewijs.
- Extreme situaties dramatisch:
  - 19 jaar oud en 1 maand rijbewijs:
in het donker geslipt en tegen een boom
  - 20 jaar oud en 3 weken rijbewijs:
met 2 passagiers tegen een boom; auto in tweeën
  - 18 jaar oud en 4 maanden rijbewijs:
met de motorfiets frontaal tegen een bus

Twée groepen ongevallen

	A. tamelijk reguliere ernstige ongevallen die anderen evenzeer krijgen (alleen minder vaak)	B. uitzonderlijke ernstige ongevallen door extreem verkeersgedrag
aantal	de helft	de helft
geslacht	veel mannen	alleen mannen
tijdstippen	overdag op werkdagen	weekend
inzittenden	bestuurder solo	passagiers, nl. vrienden
reismotieven	woon-werk en zakelijk	sociaal: met/naar vrienden en uitgaan
alcohol	nee	ja
type ongeval	botsing met voertuig of persoon	enkelvoudig ongeval
rol snelheid	vaak	altijd
locatie	binnen de kom op 50km-wegen	zowel 50km-wegen als 60km-/80km-wegen
geografie	zowel dichtbij als veraf	woon- en buurgemeente

- ervaringsfactoren rond complexe rijtaken en foute inschattingen: vooral kolom A van reguliere ongevallen?
- leeftijdsspecifieke factoren ('risico's niet zien' en 'bewust normen overschrijden' en 'groepsgewijs sensatie zoeken'): vooral kolom B van extreem gedrag?

Die groep B .....

- een kwestie van leeftijd?
- een kwestie van ervaring?

bezie de 7 voorbeelden....

Extreem 1

Met hoge snelheid (110-130 km/h) een rij langzaam rijdende auto's ingehaald door links om middengeleider te gaan, geslipt, in de verte tegen boom in rechterberm geëindigd.

Extreem 2

Met vriend naar huis na 't stappen; 130 waar 80 mag; inhalend ook nog waar het niet meer mag en kan. Geslipt voor middengeleider en aangereden door tegenligger.

Extreem 3

Op tweestrooks-deel van 80 km/h-weg met zeer hoge snelheid auto's ingehaald, op verdrijvingsvlak nog mee bezig, opstaande rand aan het eind geraakt, eindigend tegen boom achter fietspad.

Extreem 4

Zonnige middag op 50 km/h-weg: met meer dan 117 km/h een ervoor rijdende fietser die linksaf wil aangereden.

Extreem 5

Zondagochtend 5 uur na discotheekbezoek. Zeer veel alcohol gedronken, met hoge snelheid van de weg, tegen boom (met vriend in de auto; 2 andere vrienden in andere auto).

Extreem 6

Zaterdagochtend 6 uur. Verschillende auto's met 130-140 km/h ingehaald en met 100 km/h door rood. Bromfietser van rechts, door groen licht gereden, wordt geraakt.

Extreem 7

Zaterdagnacht rijdt een man van 23 in zijn sportwagen met veel meer dan 120 km/h al slippend links van de dijk af, bomen boven- en onderaan het talud rakend. Maximumsnelheid is 60 km/h.

- 7 voorbeelden; echt niet de 7 uitzonderingen (en ook niet de extreemste)
- Vele malen dit beeld: uitzonderlijk, zeer gevaarlijk gedrag.
- Veel langdurige overschrijding van grenzen.

- Gaat dit over “morele, emotionele en cognitieve ontwikkelingsfase van mannelijke adolescenten”?
- Vraagt de extreme helft van de jonge bestuurders-ongevallen niet om een andere invalshoek?

[... Omdat het niet primair JBB-gedrag is ...]

LIGTERMOET

& PARTNERS

adviseurs in verkeersbeleid